

og da jeg ikke ønsker, at Landbefolkningen skal udbandre, og anser det for en Opgave at hindre eller at borttage Fristelsen til, at netop en stor Del af de erhvervdygtigste Medlemmer af vort Samfund udbandrer, saa vil jeg ønske, at man maa have sin Opmærksomhed henvendt paa andre Midler end dette, som jeg ikke tror vil virke dertil, men jeg tror, som jeg har sagt, at Fiskerierne ikke vil være tillokkende for vor Befolkning og ikke vil drage mange bedre Kræfter til. Det gjælder om Verne og det gjælder om Østfiden af Sjælland, i alt Fald væsentligst Østfiden af Sjælland syd for Limfjorden, medens det vistnok mindre gjælder den nordlige og vestlige Del. Det er ogsaa derfra, de Roster overveiende ere komne, som have lagt Hovedvægten paa Udviklingen af vort Fiskeri. Blandt de Midler, der have været foreslaaede dertil, er der et, som jeg fra Statens Side tillægger den største Betydning, og det vilde være Anlægget af en god Tilflugtshavn for Fiskeriet paa Sjællands Vestkyst. Esbjerg ligger heldigt for Trafiken mellem Njebenhavn og England; for Sjælland ligger den i det Hele taget mindre heldigt, og for Fiskeriet ligger den ogsaa meget uheldigt, eftersom Udgangen nordvest fra spærrer ved Horns Rev. Naar man spørger, hvor en saadan Fiskerihavn burde anlægges, da anvise Naturforholdene paa Sjællands Vestkyst aldeles bestemt Stedet, nemlig at den burde ligge i den Krog, som Horns Rev danner med Sjælland paa Nordsiden af Ringkjøbing Fjord og altsaa omtrent falder sammen med det paataente Indløb til Skjern Aa. Jeg tror ikke, som et andet æret Medlem har gjort opmærksom paa, at det vilde være tilstrækkeligt at flytte Udlobet af Ringkjøbing Fjord de saa Mil nord paa, som det er paataent; men det burde vistnok flyttes endnu nordligere, og man vilde ikke kunne nøies med et Havneanlæg, som Naturen har foretaget, men man vilde være nødsaget til at foretage et virkeligt Havneanlæg paa dette Sted. Et saadant vilde kunne hde en Tilflugtshavn for det store almindelige Fiskeri i Nordsøen, og det vilde tillige faae Betydning for Sjælland med en lettere Udgang dertil, hvis det blev bygget bedre end Esbjerg, hvis Anlæg er aldeles forfælet; man har nemlig maattet

anlægge en ny Havn udenfor den gamle, og den er heller ikke tilfredsstillende. Hvis man foretog et saadant Havneanlæg, vilde det vistnok bevirke, at man fik et overordentlig stort Fiskeri. Blandt alle de forskjellige Forslag til Fiskeriets Fremme, som her ere fremkomne, er dette Forslag det, som jeg tillægger den største Betydning, og som jeg vilde ønske, man vilde gaa ind paa. En Havn ved et nyt Indløb til Ringkjøbing Fjord omtrent lige udfør Skjern Aas Udløb i Fjorden vilde være haade billigere at anlægge og sikkrere at beskytte, og den vilde have større Betydning saavel for Samferdselen som navnlig for Fiskeriet end noget af de Forslag, der ere fremkomne til Havneanlæg mere Nord paa, f. Ex. navnlig det ved Limfjordens vestlige Udløb og ved Hirtshals. Men idet jeg saaledes ikke kan tillægge noget af disse Punkter den afgjørende Betydning, som flere andre ærede Medlemmer have ment at kunne tillægge dem, er der derimod en Foranstaltning, som jeg fra min Side mener burde stilles i første Række. Jeg tror, det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgtreds (Berg) allerede slog derpaa i Gaar; men han kom ikke dybere ind derpaa. Det vilde være at staae Husmænd og Indsiddere i Danmark Fjord, saaledes at man gjorde dem til selvstændige Mænd og sikkrere dem det Hus, de bo i, og den Fjord, de dyrke. Det vilde, kort sagt, være en Foranstaltning til Bedste for Husmands- og Indsiderklassen, der vilde have samme Betydning for disse Klasser som de store Reforme, der i forrige Aarhundrede bleve paabegyndte og i dette Aarhundrede ere fortsatte og gennemførte til Bedste for Gaardmandsklassen. Her kan Staten træde hjælpende til, dels ved Lovbestemmelser, som sikkrer Husmændene Besiddelse af deres Fjord og dels ved Optjøb af Fjord, om fornødent ved Expropriation af store Eiendomme for at staae Indsiderne blot den halve Tønde eller de faa Skjæpper Land, de behøve til at bygge deres Hus paa. De Penge, Staten anvendte derpaa, vilde i det Væsentlige være Vaan. Jeg er overbevist om, at Lidet eller Intet deraf vilde gaa tabt; men Staten vilde derved tilføre Samfundet en hel ny Klasse og paa en ganske anden Maade binde vor Arbejderbefolkning til Landet, end jeg tror, nogen